

TON STIERHOUT,
VOORZITTER VOOROP IN DE VERGROENING

'ALLES STAAT OP GROEN'

TEKST EN FOTOGRAFIE TON VAN DEN BORN

De ambities van het aoc-plan Voorop in de Vergroening gaan verder dan aandacht voor duurzaamheid op scholen. De aoc's willen een gidsrol vervullen in de ontwikkeling naar een groene samenleving.
Ton Stierhout over Voorop in de Vergroening.

Het Nordwin College gebruikte na de aankondiging van de naamswijziging nog maandenlang het oude briefpapier. Weliswaar met een stickertje, maar het oude papier bleef in gebruik. Ook het serviesgoed is nog niet vervangen. Het komt ook weinig duurzaam over als je, terwijl je je als ecoschool wilt profileren, kilo's papier op straat zet. In dit soort zaken toont zich de ambitie van het aoc. De voorzitter van het College van Bestuur, Ton Stierhout, nu anderhalf jaar in die functie werkzaam in Leeuwarden, is voorzitter geworden van Voorop in de Vergroening. Want de ambities van de instelling passen heel goed in dit landelijke aoc-project.

“We hebben pas de hoofdlijnen bijgesteld”, vertelt hij. “Aangescherpt.” Het is kort voor kerst en op zijn bureau in Leeuwarden ligt een enorme, hartvormige kerstkaart, zeker een halve meter bij een halve meter. “Van de mensen die ons bij de naamswijziging hebben begeleid.” De koers van Nordwin College is tegelijkertijd met de naam geactualiseerd. In Voorop in de Vergroening zijn drie hoofdlijnen, legt Stierhout uit. “Namelijk dat de aoc's zich met de vergroening extern moeten profileren, dat ze dit ook moeten incorporeren in de cultuur en bedrijfsvoering en dat het binnen het onderwijs een plek moet krijgen.” In de realisatie heeft allereerst de docent een rol, maar de aoc's willen ook samenwerking met het regionale bedrijfsleven en een landelijke verbinding.

Borging

Onder leiding van Henk Verweij, oud-voorzitter van de Aeres Groep en voorganger van Stierhout als voorzitter van Voorop in de Vergroening, is volgens Stierhout een stevige basis gelegd. “Het borrelt en bruist: scholen doen al veel aan vergroening. Wel zie je dat steeds weer dezelfde bevolgen personen hun schouders eronder zetten. In de stuurgroep vroegen we ons daarom af: hoe zit het met de borging van de ambities en wat vinden de schoolbestuurders eigenlijk zelf van alle aandacht voor duurzaamheid?”

Dat is bij een tweedaagse van de AOC Raad, in november, met alle aoc-voorzitters intensief besproken. “Het werd toen nog eens klip en klaar dat het project bestuurlijk breed wordt gedragen. De aoc's ervaren Voorop in de Vergroening als een belangrijk project voor de profilering van groen onderwijs. Iedereen wil dat doorvertalen naar de organisatie en borgen met kwaliteitsmodellen, zoals Ecoschools. Nordwin College is al lang niet meer het enige aoc dat met dit keurmerk aan de slag is.”

“Op deze manier haal je de vrijblijvendheid ervan af. Je geeft richting aan de duurzaamheidsgedachte op de scholen. Het zou mooi zijn als we dit met z'n allen kunnen doen. In 2015 zijn we dan gezamenlijk op weg naar een keurmerk, Ecoschools of een ander, of we hebben het doel al behaald.”

Bloei

“Wat het Nordwin College betreft, het werken met Ecoschools

is hartstikke leuk en het begint hier echt te leven. Er zijn zogenaamde ecoteams gekomen, met personeel en leerlingen, die scans maken van de situatie op school. Wat gebeurt er bijvoorbeeld met energie en met het afval? Kijk je bijvoorbeeld naar de groene uitstraling van onze gebouwen, dan hebben we nog een weg te gaan. Erg inspirerend vond ik de opmerking van een ondernemer uit de hoveniersbranche die ons in de klankbordgroep van Voorop in de Vergroening de spiegel voorhield. Jullie hebben het wel over groene opleidingen, zei hij, maar wat is er nu zo groen aan?”

“Je kunt zoveel doen. Daktuinen of groene wanden aanleggen. Je kunt conciërges opleiden om bewuster met energie om te gaan. In schoolkantines kun je gezonde voeding verkopen. Zo zijn er vele leuke voorbeelden die we allemaal tot bloei willen brengen.”

“Zonnepanelen kunnen bijdragen aan een positieve uitstraling. We maken daar een onderwijsproject van met onze leerlingen en die van een roc. Je kunt op veel manieren laten zien dat je groen en duurzaam bent. In je bedrijfsvoering bijvoorbeeld, door duurzaam in te kopen. Hoe verantwoord komen wij van ons eigen afval af en wat verwachten we van de rol van het afvalverwerkingsbedrijf in ons onderwijs? Zo'n bedrijf wil daar graag aan meewerken. En omdat we onze hele ict willen uitbesteden, voeren we nu ook gesprekken met allerlei ict-bedrijven. Je merkt dat die gewoon van ons verwachten dat wij eisen stellen aan hun ener-

Ton Stierhout vindt het fijn om te merken dat alle aoc-bestuurders vinden dat er 'wel een groen tandje bij kan'

‘We zijn de tijd ruim voorbij dat duurzaamheid vooral door ideologen werd bepleit. Het is nu big business geworden’

giebeleid. Daar concurreren ze op.”

“Kortom, alles staat op groen. Het is nu de kunst om daar goed op in te spelen. Als gezamenlijke aoc’s vinden we dat we de initiatieven moeten borgen en verankeren. Daarin kunnen we samen optrekken. We kunnen er gezamenlijk *exposure* aan geven. Ook vanuit het Nordwin College willen we meer in de regio zichtbaar maken wat we doen. We zijn nog te weinig bekend. Dan hoorde je soms: ‘AOC Friesland, is dat niet een verzekeraar?’ Als mensen ons al met groen verbinden, zien ze vaak niet het gehele beeld. We knokken er voor dat we onder de nieuwe vlag als dé regionale gesprekspartner voor groen onderwijs worden beschouwd.”

Boot

“Ik vind het lastig om voor de hele aoc-wereld te praten”, zegt Stierhout. Hij zit ook nog niet heel erg lang in groen onderwijs. Hij was onder meer docent in personeelsbeleid en organisatiekunde op Hogeschool Arnhem Nijmegen. Hij coördineerde er later arbo, contractactivi-

“Als mensen het Nordwin College al met groen verbinden, zien ze vaak niet het gehele beeld”

teiten en een masteropleiding. Daarna heeft hij interimmanagement bij reorganisaties gedaan, is directeur bedrijfsvoering bij Rijkswaterstaat geweest en gemeentesecretaris in Dantumadiel. “Duurzaamheid heeft wel altijd mijn belangstelling gehad.”

“Ja,” erkent hij, “in tijden van bezuinigingen heb ik ook wel gemerkt dat groen niet altijd op waarde werd geschat. Maar ik zie nu gelukkig ook een andere ontwikkeling. Mensen willen meer kwaliteit ervaren en groen en duurzame innovaties passen daar uitstekend in. We zijn de tijd ruim voorbij dat duurzaamheid vooral door ideologen werd bepleit. Het is *big business* geworden. Herman Wijffels, momenteel hoogleraar duurzaamheid en maatschappelijke verandering in Utrecht, zei laatst dat een duurzame ontwikkeling dé manier is om uit de crisis te komen. Hij heeft groot gelijk.”

“Wat groen onderwijs betreft, er kan nog wel een groen tandje bij. Want als bedrijven steeds meer aandacht hebben voor duurzaamheid, dan moet je leerlingen daarop voorbereiden. Daar moeten ze klaar voor zijn. Als we op de traditionele weg doorgaan, missen ze straks de boot.”

Hot

Wat ik vind van de oproep van Aalt Dijkhuizen van Wageningen UR

tot intensivering van de landbouw omdat Nederland moet bijdragen aan de mondiale voedselvoorziening? Ik denk dat het goed is dat je wijst op efficiency in de landbouwproductie, maar je moet het wel combineren met duurzaamheid. En moet je bijvoorbeeld echt elke dag vlees eten?”

“Het is fijn om te merken bij zo’n tweedaagse van de AOC Raad dat alle aoc-bestuurders dat vinden dat er wel een tandje bij kan. Gezamenlijk optrekken is heel belangrijk. We hebben gesproken over een wedstrijd met de mooiste projecten op het gebied van vergroening. Die zouden we dan op de jeugdfloriade kunnen tonen.” (In de voorbereiding naar de floriade van 2022 start gemeente Almere deze jeugdfloriade, red.) “En over de inbedding in het onderwijs gaan we met Aequor praten. Het is niet de bedoeling dat we vervreemden van meer traditionele manieren van produceren, maar onze leerlingen moeten het hele palet kunnen zien, van traditioneel tot biologisch. Dit zijn de voordelen en je maakt zelf maar een keuze. Als je een goede ondernemer wilt worden, moet je weten wat er te koop is. Duurzame ontwikkeling moet geen ideologie worden. Net zomin als gangbare vormen als zaligmakend moeten worden verkocht.”

“Zo’n omslag kost tijd. Waar ik over een paar jaar dan hoop te staan? Ik zou er blij mee zijn als we als aoc’s allemaal een keurmerk behalen, want dat duidt op verduurzaming van de vergroening. Vooral wanneer ook de leerlingen en de bedrijven er echt de toegevoegde waarde van ervaren en als het in de bedrijfsvoering van de instellingen helemaal is geïntegreerd.”

“Er is nog veel te winnen, maar ik heb het idee dat het zomaar hard kan gaan. Want het is *hot* op het moment.” ■

Gezamenlijke ambitie en structuur

Aoc’s worden de opleidingscentra op het gebied van groene innovatie, stelt het ontwikkelplan waarin zij het perspectief voor 2015 beschrijven. ‘Zij richten zich op een verantwoorde en gezonde levensstijl bij jongeren in de stad en op het platteland, leiden op voor een welvarende, duurzame groene sector én voor nieuwe beroepen die – ook in de andere sectoren – ontstaan door de vergroening van de economie.’

De aoc’s willen in 2015 door samenleving, overheid en bedrijfsleven herkend en erkend worden als dé opleidingscentra voor ondernemend, innovatief en duurzaam groen onderwijs.

Vanuit het project zijn inmiddels verbindingen gelegd en gezamenlijke activiteiten ontwikkeld. Er is een collectief bewustzijn, maar er is, vinden de bestuursvoorzitters, nog behoefte aan een systeem- en structurele benadering bij het realiseren van de gezamenlijke groene ambitie.